

Роспотребнадзор төрәсләв

Сутуҗәсем пире мәнле тавар сәнеҗсә?

Рынок өмәрәнене пуранатпәр та халә суту-илү топкисем җав териех хунаса кайрәс вәт. Тәп хуламәра ситер куар-ха тата. Вәсен хисепә сума хыҗсәнхи кампасем чухлех. Муркаш районә те аптарасах каймаҗа, кәсьере укса кәна пултәр. Анчах та вәл е ку тавара туяннә чухне пахаләҗәпә, инструкцийәпә тата ытти информацияпә кәсәкланатпәр-и-ха. Шел, пур чухне те җавна пәлейместпәр җав. Пахаләҗәсәр тавара хамәр алаҗа туянатпәр та кайран үкәнетпәр. Сакәнпа сыхәннә чылай тәсләх илсе кәтарта пулатә.

Акә 2007 сұлхи июлен 27-мәшәнене Чәваш Республикин Роспотребнадзор управленийән тата потребителәсен прависене хуҗәлекен уйрәмән специалистәсем Муркаш районәнчи 22 суту-илү топкине җитсә курчәс.

Ятарлә комисси хәйән әснә Муркаш райовән "Универмаг" топкине төрәсләнинчән пусларә. "Тонус", "Турәх" сәт-турәх продукчәсәне, "Российское" сәте, "Нежные" сосиска, "Походная" пәсернә кәлпассисенә, "Прима", бисквит кремлә 4 сортлә торта, турттарса паракан канфетсенә суммалли сәкә тухнә пулин те халәха сутнә. РФ Саккунән 5 статьи вара сакна хирәсләт. "Лысковский мясокомбинат" кәлпасси издәлийәсем сичне хәҗән туса кәларинне җырман. җавән пекех "Ядринский мясокомбинат" кәлпасси издәлийәсәне хәҗән хатәрләсә кәларинне вулама җамәләх пулман. Сутуҗәсән вара тавар пирки тулли информация памалла.

Мән Сәнтәр райовән "Дружба" гастрономичи таварсем пирки те тулли информация илеймән. "Ядрин-

ский мясокомбинат" кәлпасси издәлийә, Д.Ю. Свиричевский индивидуаллә предприниматель хатәрленә "Городской" фарш хәҗән туса кәларни паллә мар. Чәх ашәсем тата кондитер издәлийәсем сичне транспорт тарин этикеткисем пулман. җавә вара РФ Саккунән 9-10 статьисене пәсни пулатә.

Чуманкасси ял тарәхне кәрекен Отарккә яләнчи "Апаш" ООО "Весна" магазиннәчә вәхәтра метрологи төрәсләвә витәр тухман электронлә тарасапа уә курнә. Витрина сични "Сэндвич Аделия – сгущенка" печение, җамламалли резина, "Золотой ярлык", какао-порошока суммалли вәхәт иртсе кайнә. "Клинское" "Чайна-Таун" сәра савәтәнене җәпрән вәтә пайәсем курнә. Кәленчә савәтри горчица сийленме әлкәренә. "Пять звезд" мороженәй пәре мар ирәләнән хәйән формине сүхатнә.

Турай ял тарәхне кәрекен Сулав яләнчи "Валентина" ООО "ЭлТег" магазинта төрәсләв вәхәтәнене "Шуба" ООО-ра кәларнә пәсернә кәлпассисенә, "Вурнарский МК" хатәрленә "Чесночная" сортлә кәлпассисә хәҗән туса кәларни паллә мар. җавән пекех кондитер издәлийәсен транспорт тарин этикетки пулман. Витрина сични җамламалли резина суммалли вәхәчә иртсе кайнә пулин те әна пәрахәсламан-ха.

Пула тата сәт издәлийәсәне упранә сәрте кирлә чухлә температура виҗи пулман. Таварән пәр пайә суту-илү заләнчә упраннә. Апат содин, лапшан тата кондитер издәлийәсен курпкисенә ятарлә сүләк сичне 5 сантиметр сүлләшәне ырнаҗтарнә. Анчах та унән норми 15 сантиметр пулмалла.

Мән Сәнтәрти "Елена" ООО "Елена" магазиннәчә "Иверия", "Мирослада", "Лесная опушка" печени, "Мускат золотой" шура эрех тата "Туборг Твист" сәра пахаләҗәсәр пулнә, савәт төләнчә пәтрәнчәк хуҗәш паләрнә. Шәннә минтай пула ашә пәре мар ирәләнән сәнтәрән хәйән формине сүхатнә.

Е.В. Кириллова индивидуаллә предпринимательнән Москакассичи "Аленушка" магазиннәчә вара ирәкәсәләр ытларәх паләрчә. Электронлә тарасапа метрологи төрәсләвә витәр вәхәтра кәларман. җавәсемпә сәнүсен кәнеки, суту-илү правилли, патша-хәх регистрацийә витәр тухни тата предпринимателә регистрационә орган пирки информация пулман. Тавар сични ценниксенә ирәкәне пәсса сәрнә. Унта тавар ячә, сорчә, ку енәпә ответлә сәннән ала пулни тата ценника хәҗән сәрни паллә пулман.

Кондитер издәлийәсән уса курмалли сәкәсем иртсе кайнә. Стена сичне сәкәммалли сәхәтсенә, будильниксенә, косметиканә эксплуатация инструкцийәсәр, тавара тата әна туса кәларакан пирки ыраҗә чәлхипә сәрнә информациясәр сутнә. Төрәсләв вәхәтәнене апат-сәмәсә продукчәсәне упрас, сугас тата унта әсләкәсем гигиена правиллисене пәхәнас төләшә санитария эпидемиология пәтәмләтәвә, унта әсләкәнен медицина кәнеки пулман. Таварән пәр пайә ятарлә сүләкәсәр, сәкәра булка издәлийәсем целлофан михәре урайәнчә упраннә. Таварсенә юнашар упрас киләшүләхә пәхәнман.

Апат-сәмәсә продукчәсәне йәларә уса куракан таварсемпә тата ядохимикатсемпә, пахаләҗәсәне пахаләҗәсәрсәрсәсемпә ырнаҗтарнә тата ытти те. Л.В. Николаева индивидуаллә предпринимателән "Визит" магазиннәчә төрәсләв вәхәтәнене кондитер издәлийәсәне хәҗән туса кәларинне паләрни пулман. "Грушевый" сортлә напиток савәчә сичне клеюхнә ирәсем паллә, сәкә савәтәсен 10 процентчә сичне сәтәк, таса мар этикеткәсем пулнә.

"Визит" ООО "Торговый дом "Визит" магазинти "Улыбка Кубанки" шура эрех савәтәнене коллоидлә хуҗәш паләрнә. җавән пекех "Бифитер" Лондон Драй джин шәвәкә хәҗән савәта яни пирки вулама сәмәләх пулман.

Муркаш райовән закусокнәйәнчә аша тунә бәләш, сәр улми, куластапа сәмарта кукаләсем, тәпәрчәпа иҗәм сәрлинчән хатәрленә вискәтәсләхәсем, "Корзиночка с белковым кремом", "Трубочка слоенная с белковым кремом", "Заварное с белковым кремом", "Картошка" сортлә пирожнәйәсем сугас вәхәтра иртсе кайнә.

"Нарезное с корицей" печенин тата бисквитлә торән упакәксәсем сичне тавар тата әна хатәрленә пирки информация пулман.

Сурма полуфабрикатсем упрассине те төрәс ирәкәлене. Шашләк валли хатәрленә маринадланә аша төрәс мар температурәра упранә. Закусочнәйәнчә икә градус сивенә тәйтма пулларакан сивәтәмлән оборудовани пулман. Пахаләх удостоверенисенә кунсерен сәрсә пыман.

Муркаш райовән кондитер сәхәнене тортсем хатәрләсә закусокнәйәнчә сугасәсә. Рецепт тарәх унта

цукат тата кокос стружки пулмалла. Анчах та сәкәсем бисквитлә торт сичне лекеймен.

Муркаш райовән "Сказка" кафенә ситсен вара иккәленү суралатә. Вывеска сичне "Кафетерий" тенә, төрәссипә вара вәл кафе. җавән пекех унән әс вәхәчә пирки те икә төрлә пәлтернә. Пәри таләкәпәх тени, тепри 8-18 сәхәтчен тени. Төрәссипә вара иккәмәш информация ененмеллә.

Сутура рецепта тата технология пәхәнман апат-сәмәсә пулнә.

В.А. Паладьева индивидуаллә предпринимателән "Отдохни" закусокнәйәнчә сәнекен апат-сәмәсә пирки төрәс мар информация панә. Менюра паләрнә сәмәсәсен ассортиментне пәхәнман. ООО "Сежина" кәларакан "Русские" тата "Столичные" пәльменсен чәкисен чәркисем сичне тавара тата әна хатәрлекен пирки информация пулман.

Закусочнәйәнчә хатәрлекен апат-сәмәсә ассортименчә санитария эпидемиология пәтәмләтәвәпә киләшә тәмасть. Ассортиментра паләртман салатсем хатәрләсә тата сугасәсә. Кунта әсләкәсенчән пәрин медицина кәнеки сүк.

Мән Сәнтәр райовән "Шуҗам" кафере катлет хатәрләсә рецепта тата технология пәхәнман. җавән пекех закусокнәйәнчә сугасә сәмәсә пирки төрәс мар информация панә. Катлет төрәкә сичне шницель тәсә паләртнә.

Муркаш салынчи "Универмаг" ООО-ра сутәнакан светильниксенә, электроутигсенә (ют сәршывра кәларнисенә) туса кәларни тата вәсемпә уса курмалли вәхәт пирки информация пулман. җавән пекех ют сәршывра кәлар-

нә стена сичне сәкәммалли тата сәтел сичне лартмалли сәхәтсен ыраҗә чәлхипә куҗарнә информация пулман.

Тавар туянакан валли сәнүсемпә сәхәвсен кәнекипе тата ытти информацияпә тивәстәрнә.

Муркаш райовән "Строй-хозяева" магазинта уса курма юрәхлә вәхәт иртнә сәра сутнә пулнә.

Муркаш салынчи Л.Ю. Дмитриева индивидуаллә предпринимателән "Лидер" магазиннәчә "DESANY" маркәллә газ плитинә тата сумалли машинәна хатәрлекен пирки информация пулман.

Муркаш салынчи Э.Н. Кадькова индивидуаллә предпринимателән "Василек" магазиннәчә ют сәршывра туса кәларнә светильниксем пирки информация сүк.

Э.В. Колесникова индивидуаллә предпринимателән "Комфорт" магазиннәчә метрпа виҗсә илмелли тавара метрологи төрәсләвә витәр тухман рулеткәпа виҗсә парасәсә.

Мән Сәнтәр райовән "Культурари" магазинта ют сәршывра кәларнә светильниксем пирки информация сүк.

Мән Сәнтәрти М.Н. Юрсов индивидуаллә предпринимателән "Елена" магазиннәчә сәкә тухнә уникалер, LN-915 маркәллә шәвә пәта пирки ыраҗә куҗарнә инструкция пулман.

Төрәсләв вәхәтәнене Муркаш районәнчи суту-илү топкисен яваллә 22 әсчәне административлә майпа явап ыттарнә, 19,8 пин тенкәләх штрафланә, 108,19 пин тенкәләх продукция туртса илнә, 12 предприсани сәрма тивнә.

Комисси членәсем:
Л.С. Горшкова,
Н.И. Андреева,
А.Ф. Порейкина,
В.Г. Яруков.

Хисепе тивәҗнисем

Тайма пуҗ хәрарәм-тракториста

Кун-сула сәр әсәпә сыхәнтарнә сын унтан пархатарларахине туймасть те пулә. Кәвак шуҗамла сәр-аннене хәйән тимләхне уйәрма пуслатә те мән сәм тәттәмчәнене җавән пек. Уй-хир тарәх «хурҗә ута» уттаракан сәр әсчәнене вара сәкна питех те лайәх әнланатә. Эпир хәнәхнә әнтә тракторист сәмаха илтсен әна арсын профессийәпә сыхәнтарма. Муркаш районәнчә те сәк сумлә әсә алла илнә, арсынсемпә танах әсләкән маттур хәрарәм та пур. Әна пәлмән-илтмен сын вара сахал пулә. Вәл Хорнуй яләнчә суралса үснә, Платкассичне сурәнакан, Ленин ячәпә хисәпләнене хуҗәләхәра вәй хуракан Октябринә Николаевна Степанова. Унән пултарулаҗәне районта кәна мар, республикәра та тивәҗлипәх хәлсәсә. Акә сәк кунсенчә сәс-ха пархатарлә хәрарәм "Единая Россия" парти районти организациянән Тав хутне (сән укәрчәкәре). Сумлә парнепә вара тракториста асаннә парти районти уйрәмән ертүси Алевтина Фирсовна Корнеева чысларә. Сәмах май, районта сәк хисәпә тивәҗнисем пулманчә-ха. Апла пулсан хәрарәм-тракторист чәннипәх мухтанма пултаратә.

Эпир хуҗәләх хирне ситнә самантра Октябринә Николаевна әсләнене уй-хирте хәру әс пыратчә. Сәпах та вәл пире тимләх уйәрса самай сулмакәлә сәмах сәмхине сүтмә кәмәл турә.

Чән та пәр тунмасәрах калатә. Әлә мән пәчәкренәх сәр әсә сүмне сәпәснә, атте-анне

те унтах тарәшнине курса үснә, савәнпа та сәр әснә сумлисәненчән пәри тәсә шултатә. Ытти хәрарәмсем пек әшә, сүтә пүләмре лармалли әсә суйласа илмерәм, уншән вара паян кун та пәре те үкәнемәстәп. Анчах та сәр әсә сичне хәшәпәри нанятарах пәхни мана сәв тери пәшәрхантаратә. Акә чылай хуҗәләхәра механизаторсем, ыльәх-чәрләх пәхакансем сахаллансах пырасәсә. Шел пулин те, пирән хуҗәләхә та сәк шутах кәртмеллә. Енчән те эпир, ялта пуранәкансем, паян хамәр хуҗәләхәсем сичне сәмәлтәйла пәхатпәр пулсан, ыранхи кун мән кәтет-ха пире? Сәкән пек пәшәрханса каласатә Октябринә.

Иывәр әснә пиҗәхнә, пәхма илмәлә, тәпәл-тәпәл кәлеткәллә илмәлә пирәрама тинкәренә май, унән сәр әсәненчә сә

стажә мана тарән шуҗәша ячә. Манән шуҗәшәма куҗран пәхсах әнланнә евәр сәмах сәмхине малалла тәсрә.

«Хурҗә ута» әпә вәтәр сула яхән әсләтәп әнтә, вәл шутра 2-шә хир карапәпә, 27-шә тракторпа. Әсләме пулсанәранпа ку таваттәмәш трактор. 1997 сүлта МТЗ-82 сичне лартәм. Куратәр акә еләрәх вәл паян та. Әпә үснә вәхәтра пирән сәмәре икә трактористчә. җавән чухнәх мана «хурҗә утан» төрлә пайәсем кәсәклантаратчәс. Хәрача пулин те унтан ютшәнман.

Шкул сәккипә сыв пуллашсан маттур Октябринә агроном әснә алла илет. Сәкәнпа кәна ләпланса ларма шутланскәр. Етәрне хулине пәлвәне әнләпәтма каятә. Анчах та хушма хуҗәләхәри әсәсем хәрән шуҗәшкәмәлне татасәсә. Кукамәшә,

Октябринә амәшә, сәр әсә сичне ытла та хәшкәлнине пәлтерет, каялла таврәнма хистәт. җавәнтан пусланатә те әнтә унән әс стажә.

Мәшәрәпә вәсем икә ача пәхса үстернә, ура сиче тәратнә. Асла менеджер әснә алла илнә. Кәсәненнә вара университетта вәренме кәчә. Туслә сәмә чәннипәх те маттур амәшәпә мухтанма пултаратә. Мән әсләме пулсанәранпа панә Тав хуҗәсен, Хисеп грамотисен, медальсен шүчә те сүк пулә темеллә. Кәсәл кәна вәл тавәтә Хисеп грамоти илмә әлкәрчә. Чәваш Республикин Президентчә Н.В. Федоров пани те еләрәх сумлә ыраңта. Хәрарәм-тракторист сәмахә тарәх әшә сәмә йәвин савәнәснә хәмлентерәсә пыраканни унән хунямәшә. җавәнпа та вәл әна әшә тав сәмахәсем калатә.

Хунямәна иккәмәш анне ыраңне хураҗсәсә. Вәл чәнах та сәпәлах, әпә әна хамән пурнә-сәмри тәсләхәрен калатәп. Унән вәр-варләхне, тарәшулаҗәне пула кәна әпә сәкән чухлә сул тракторпа әсләтәп. Ир тухса каятәп та сәм сәрлә пырса кәретәп. Әсрән әшәснә таврәннә хыҗсәән сәмә валли вәри апачә та хатәр, ытти әс-пуҗа та ирәкәленә.

Сәмахне сәлла вәсләрә Октябринә трактористка. Сәра улам хирәнчән пәрансан, унән пәшәрханавә түрре тухрә. җанталәкә сәр әсчәненә валлиәхчә, кәнтәр вәхәчә те ситәтчә. Инсәх мар вара сәнә икә хир карапә әсә тухайманчә-ха.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

Чәваш Республикин Президентчән Указә

Муниципалитетән пурәнмалли сурт-йәрән строителстви сичнен

(Вәсә. Пусл. 1-мәш стр.).

3. Чәваш Республикин Министрсен Кабинечән 2007 сұлхи юпа уйәхән 1-мәшәччән сәксәне шута илсе муниципалитетән пурәнмалли сурт-йәрән строителствинә хавхалантармалли мерәсем паләртмалла:

муниципалитет тытәмә хатәрленә тивәслә проектсенә республикан тата федерациян вәйра таракан тата йышәнакан төлләвлә программисән никәсә сичне укса-тенкәпә пулашассинә; сурт-йәрән тавакан сәр лаптәкәсен инженерия инфратытәмен ала-лантармалли сәнүсенә, савән пекех проектсенчи планировкапа, конструктивләхпа тата ытти енәпә сыхәннә сәнүсенә; вәрахләх займсем, сав шутра сурт-йәрән валли уйәрәкан ипотека кредитчән майәсен никәсә сичне явәстәрмалли сәнүсенә.

4. Сәк Указә әна официаллә майпа пичәтлесе кәларнә кунран вәя кәрет.

Чәваш Республикин Президентчә Н. ФЕДОРОВ.

Шупашкар, 2007, сурла, 17, 68 №.

Сурла уйәхән 17-мәшәнене Чәваш Республикин Президентчә Николай Федоров "Муниципалитетән пурәнмалли сурт-йәрән строителствинә сичнен" Указа алә пуслә. Редакция ЧР Президентчән Администрациянән ертүсиччән Энвер Аблякимовран сәк указпа сыхәннә ыйтусене хуравлама ыйтәр:

— Указән төп төлләвәсем мәнләрәх?

— Сәк шутра — Чәваш Енре пурәнмалли сурт-йәрән строителствин каләпәшнә үстерессе, әна граждәнене туянма пултарассинә тивәстәрессе тата юхәннә, авари шайәнчи сурт-йәрән хәвәртрах пәтермелли условисем туса хурасси. Сәкна паләртин ыраңлә: муниципалитетән пурәнмалли сурт-йәрән фончә пурри тата унпа уса курни сурт-йәрән хәкә үсәсрән сыхланма пулашә, демографияпә, әс вәйәпә сыхәннә лару-тару улшәннинә шута илмә май парә. Муниципалитет сурт-йәрән строителствинә, уйрәма район центрәсенчә, Шәхасан, Калинин, Первомайски, Сәнтәр, Чурачәк йышши пысәк ялсенчә муниципалитет сурт-йәрән туни сав ялсәне хәтләрах тума, вәсен инвестиция иләртүләнчә сәкәлеме май парә.

— Указа пурнәсланә май Чәваш Республикин патшаләх влаҗән тата ыраңти хәй тытәмләх органәсен хәш ыйтусене татса пама тивә?

— Кәсәлхи юпа уйәхән 1-мәшәччән Чәваш Республикин Министрсен Кабинетне муниципалитет сурт-йәрән строителствинә пулашмалли мерәсем хатәрләме хушнә. җавән пекех сәнә механицизмне төрәсләсә пәхма, әсә кәртмә тивә. Сав шутра — сәр лаптәкәсен ипотеки, муниципалитет тытәмәсен администрация-әсем сурт-йәрән валли ипотека кредитчә уйәрмалли схемәна заемщик пулса хушәнама пултарасси, савән пекех әсә бюджетпа финансәненә ирәкәлеме тивә сәмәйсә уса хурасси.